

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiasă.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Adresa.

Sibiin, 12 April n.

Comisiunea de 21, aleasă în ședința din Sâmbăta trecută a dietei ungare, în scopul, ca să compună un proiect de adresă către Regele, s'a întrunit, după cum ne spun ziarile din capitală, și a acceptat în întreg cuprinsul, cu mici modificări, proiectul de adresă compus de contele Apponyi. În curând deci va veni cu proiectul în fața dietei, care 'l va pune la ordinea zilei și va deschide discuție asupra lui.

Că ce conține acest proiect de adresă, compus de o comisiune în care n'a fost ales nici un deputat din partidul liberal, și nici dintr-o reprezentanță naționalităților nimeni, ci fac parte din ea cincisprezece kossuthiști, apoi câte doi deputați din partidul popular, din partidul lui Balfy, și din al disidenților, — nu e greu a ști înainte de a fi dat proiectul de adresă publicității. Va conține întregul program politic al kossuthiștilor, cu toate pretenziunile lor în ce privește naționalizarea armatei și independența economică a țării.

E greu însă a se ști, că ce scop se urmărește cu trimiterea acestei adrese Domnitorului țării? Scopul de a informa Coróna despre dorințele naționale magiare? Coróna așa cum ea le cunoște foarte bine, după ce toți politicienii magiari, chemați dela izbucnirea crizei înocce de la Măreștea Sa, ca să-i informeze asupra situațiunii, nu i-au vorbit despre alta Regelui, decât despre necesitatea de a se face Magiarilor concesiunile cerute, fie într-o formă, ori într'alta.

Coróna e deci destul de bine informată, nu mai are trebuință de adrese, ca din ele să afle ceea ce știe de mult, și ce pe lângă totă bunăvoința, nu poate să facă. Dacă Magiarii, cu vorba câtă vreme a fost în mijlocul lor, nu l-au putut îndupleca pe Majestatea Sa să abandoneze punctul de vedere al lui „nu se poate”, cu atât mai cu greu o

vor pute face acesta prin adrese, cetite în — Viena.

Scopul acesta deci nu poate să-l urmărească politica kossuthistă cu trimiterea adresei.

Atunci poate că scopul e acela, de a arăta Domnitorului, că țara întreagă cere aceea ce cer kossuthiștii, pentru că dieta e a țării întregi, prin urmare ori ce decide majoritatea dietei, e spus în numele țării. Dar' credem că nici scopul acesta nu va fi ajuns, pentru că Majestatea Sa știe foarte bine, că nu țara întreagă e reprezentată în dietă, și că tocmai păturile cele largi, cari n'au reprezentanți în parlament, sunt stăpânite de alte necazuri și nu le arde deloc la degete chestia cu reformele militare și cu independența economică a țării. Păturile aceste largi cer drepturi constituționale și ele, și cer ușurare în sarcinile ce le poartă.

Dar' scopul acesta, anume, de a face Coróna să credă că întreaga țară pretinde realizarea dorințelor stabilite din partea opoziției coalizate, nu va pute fi ajuns nici pentru aceea, pentru că parlamentul țării nu-l formează numai dieta, ci și casa de sus, care cu greu va da mâna cu kossuthiștii și va vota adresa ce i-se va trimite din partea dietei spre împăun subscrisă. Nu ne vine a crede, că magnații, dintr-o parte cei mai mulți de la Majestatea Sa își au dreptul de a-și spune cuvântul în chestia de interes public, ear' nu de la alegătorii cărora li-ar fi promis și ei lucruri imposibile și nerealisabile, se nu aibă vederi mai clare și orizonturi mai largi, și se nu înțeleagă că cuvântul Regelui, odată pronunțat, e sfânt, și Regele nu și-l mai poate schimba. Nu ne putem deci închipui lucrul decât numai așa, că în casa magnaților adresa nu va fi votată! Și se vede că de eventualitatea aceasta se tem kossuthiștii, de aceea au întocmit trebile astfel, ca discuția asupra adresei să se începă numai după vacanțele de Paști, în speranța, că până atunci criza e poate rezolvată și nece-

sitatea trimiterii adresei delăturată. Ne-greșit, că așa ar fi mai bine, dar' cu greu va fi așa!

Intâlnire de Domnitori.

Cercurile diplomatice au avut săptămâna trecută bogat material de discuție și combinațiuni, și posibil că vor avea încă să se ocupe mult cu acel material. În 6 April a avut odată împăratul Germaniei intâlnire cu regele Italiei la Neapol, și tot în 6 April a avut intâlnire în Marsilia, respective în Pierre-fitte regele Angliei cu presidentul Franciei.

Ambe aceste intâlniri sunt considerate din partea unor cercuri diplomatice ca demonstrație reciprocă. Indemn la această „demonstrație” a dat destinația marocană, rezolvată nu de mult prin o convenție între Francia, Anglia și Spania în ce privește comerțul (câci vorba e numai de interesele comerciale ale contrahenților), conform căreia comerțul cu Marocco și prin intermedierea acestuia cu celelalte părți limitrofe ale Africii ar fi având să se facă sub protectorat francez. rămânând însă nealterate raporturile de prietenăți africane ale statelor contrahante, ear' pentru garantarea siguranței acestui comerțu gerantului Franciei tocmai permițea cu sultanul Marocului în scopul încheierii unui contract, când s'a ivit deodată pe plan împăratul Germaniei cu călătoria sa la Tanger (în Marocco), unde în toastul dela banchetul dat în onoarea lui a declarat — să audă Francia și Anglia — că Marocco are să rămână stat suveran, cu sultan suveran și că nu recunoște nimănui dreptul de a-și monopoliza comerțul cu acest stat. A văzut odată împăratul Wilhelm că prin convenția amintită, care asigură tuturor statelor libertatea comerțului cu Marocco, se închide calea expansiunii comerciale a Germaniei și acestei închideri a ținut să-i strige un veto prin enunțatiunile dela Tanger, ear' spre a da cuvintelor sale aplomb încă și mai mare, în reținerea din Africa s'a oprit la Neapol spre a demonstra prin intâlnirea cu aliatul său, fapt fiind, că Germania tinde să devină putere dictătoare pe întreg continentul, ear' în acest scop cea mai potrivită i-se pare politica de expansiune economică și comercială. La demonstrația a-

cesta apoi Francia și Anglia au răspuns cu contrademonstrația de la Marsilia.

Acesta e facitul lucrului. În dozul său însă hotărât că stau ascunse alte — taine diplomatice, cari numai mai târziu vor eși la iveală și pentru lumea laică, având acesta să se mulțămiască deocamdată numai cu combinațiuni. Importanța acestor intâlniri însă nu se trage la îndoală din nici o parte: numai asupra motivelor și urmărilor divergă părerile. Astfel, pe când unele cercuri le atribuie importanță numai pur economică-comercială, altele văd în ele preludiul unor mari schimbări în gruparea aliativă a puterilor. În Francia, combinatorii mai sangvinici văd în ele o nouă gradațiune a curentului din care se va naște eventual o alianță anglo-franceză îndreptată contra Germaniei. Ear' ziarul Times din Londra constată că opinia publică engleză, care în desvoltarea Germaniei vede pericol pentru industria engleză, în indispoziția contra Germaniei se intâlnește perfect cu opinia publică franceză, care nu se poate împăca cu ideea, că Germania și-a acaparat deja rol conducătoriu în Europa centrală.

Dar' însușirea itelor diplomatice și treba diplomaților. Lumea laică vede numai faptele implicite, și — așteaptă în nedumerire urmările lor...

Activitatea culturală.

— Păreri și proiect —

de Ionu Paicu, învățătoriu.

Istoria politică, socială și psihică reprezintă individualitatea ori-cărui popor într-o anumită epocă din viața societății omenești.

Multe și complexe au fost cauzele cari încătușaseră vitalitatea neamului românesc în lanțurile unei vieți lăncede și lipsite de farmecul fericirii.

Procesul complicat al poporului românesc din secolii de urgie a avut efect miraculos în sufletul ideologilor, când generația 48-tistă înțelese, că sensul și însemnătatea societății omenești aici pe pământ în general — și a fie-cărui popor în parte, este libera desvoltare.

FOIȘORĂ

Lume 'ntorsă.

Ceriu e plin de stele.

Luna înțeleptă și gânditoare se lăgână plutind pe cărarea ei vecinică și umple de lumină străzile orașului X.

Pe strada principală trece un domn gras, fumând o țigaretă aromatică. El pare moros și somnoros. Pe lângă el o nevăstuță tină, drăgălașă și sprintenă ca o veveriță, jocă și sare mereu când la dreapta când la stânga lui. Era domnul Mihai Scânceilă cu soția-sa Lucica, veneau de la „Petrecerea sodalilor români” și deore-ce musica din sa' se mai auzia și pe stradă, Lucica se învetea cărind într'un picior, prin care împrejurare făcea pe d. Scânceilă să-și iase din fire și să începă ecșile de dăscălire, cu cari altcum dna Lucica era obișnuită și astfel observările lui îi făceau mai mult haz decât neșz.

Ajunși acasă, spre marea indignație a dlui Scânceilă, dna Lucica avea încă voie de cântat. Nici o urmă de supărare nu i-se vedea pe față, ci din contră, ochii ei strălu-

ciau și obrăjorii ei aprinși, împreună cu surisul dulce de pe buzele rumene dovedeau pe deplin, că Lucica nu-și face capul călindariu cu dojenele bărbatului ei moros. Veselă și plină de viață cum era, se așeză înaintea oglinzii și căutând cu deplină satisfacție constată, că rochia o prinde de minune, că „șalul” ei ușor de dantelă a fost foarte bine potrivit pe cap, că frisura ei a fost cea mai bună și cea mai modernă, și ca omul deplin conștiu despre aceea ce este și cum este, fața ei strălucea de bucurie și dominată de acest simț începu să jocos înaintea oglinzii.

Acum indignarea dlui Scânceilă n'a mai avut margini. A simțit că stăpânirea de sine 'l părăsește și cu voce crescendo reincepă dojenile obișnuite, până când a ajuns să sbiere: „Dar' pentru numele lui Dumnezeu, muere, când ț-a veni odată mintea? Purtarea ta e atât de spulberată și lipsită de ori-ce serioșitate, în cât mă aduce în desperare și mă silește a-ți aduce aminte, că nu mai ești de 16 ani, ci azi măne implinești 22 de ani, în care vreme omul ar trebui să cugete mai ca'm și mai serios”.

„Nai văzut tu în sera acesta pe dna Țințariu, cum împunea prin ținuta ei rece, prin tăcerea și manierile ei bine chibzuite?”

„Dăme, cât de bine-i ședeă privnd severă ca o regină și rece ca o figură de ceteră. Cât de fericit poate fi bărbatul unei astfel de femei!”

„Tu în continu rizi, cânti; faci la nebulni și te înveselește ori-ce fleac. Zici că ești veselă de progresul sodalilor și de înaintarea lor în cultură. Copilării! Ah, tu n'ai ideea ce mult mă supără ușurătatea gândirii tale, însuflețirea și idealismul tău nebun. Ce fericit ași fi văzându-te și pe tine așa cum e dna Țințariu, căreia și risul și vorba îi este amăsurată și întreaga ei ființă e plină de cumpenelă și tact.”

Lucica toate acestea le a ascultat gătindu-se de culcare, și văzându-se sub plapoma môle de mătășă, la ultimele cuvinte se acoperi până peste urechi și în câteva minute durmea liniștită, vizând de musică, de concert, de teatru, și se bucura în vis de prestațiunile frumoșe, văzute în aceea seră, până când Scânceilă pușia mereu în țigaretă și plin de mânie se lungi pe otoman filosofând astfel:

„De ne mai auzit, domle, auzi, ea dorme deja. Sigur acum visează de fleacurile ei. Curată nebulnie! Altă femeie, după toate câte i-

le-am spus, ar fi plâns amar și ar fi arătat semne de îndreptare, ea n'a versat nici măcar o lacrimă și dorme ca un copil, ea și când nici nu s'ar fi întemplat nimic. Curată nebulnie, domnule, curată nebulnie!”

„O lacrimă, numai una singură să-și ved în ochi, m'ar liniști și n'ași mai zice nimic... dar' nu... ea dorme... curată...”

Ceriu e plin de stele. Luna înțeleptă și gânditoare se lăgână plutind pe cărarea ei vecinică și umple de lumină străzile orașului X.

Pe strada principală trece un domn plin de voie bună fumându-și țigareta aromatică. Pe lângă el pășește cu tact o domnă serioasă și tăcută.

E dl Ioachim Țințariu, cu soția-sa Magdalena, vin de la „Petrecerea sodalilor români”, și grăbesc spre casă.

Dl Țințariu vorbește mereu, spunând fel de fel de anecdote hazlii despre întâmplările sării, dar' nu înceta a lăuda hârnicia sodalilor și a se bucura de progresul lor.

Dna Magdalena filosofeză privind ceriul, luna și stelele.

Epoca creiată prin redeşptarea națională și nouele întocmiri sociale, au trebuit să-și însușească și un *caracter nou*.

Caracterul ori cărei transformări sociale de ori-ce categorie ar fi ea — este supus acelei „Auri sacra fames“, care de un timp încoci într'un mod sever și logic face atâtea — nefăcute — pe pământ.

Acestei legi a selecției a trebuit să-și plece capul și forma de cultură, după care atâtea amar de ani însetase poporul românesc.

Am zidit cam în pripă edificiul cultural și social al poporului nostru prin sărituri forțate și la noroc riscate, motivându-ne procederea — nu fără dreptate — că trebuie să ținem pas cu progresul omenimei.

Injghebând cam pripit fantastica noastră civilizație s'a rupt ceva în noi. Planeză la suprafața orizontului nostru cultural o multime de *patimi străine și proprii*, pe cari parte le-am agonisit odată cu cultura, parte le-am herezit prin o moștenire de slăbiciuni — și acestea întunecă adesea *tote* virtuțile ce posedăm și ne robesc *întreaga* viață socială.

Nu putem spune, că s'ar fi sleit energia și entuziasmul general în dorul după lumină și adevăr; dar' am puté jura, că ni-s'a destrăbălat organismul social.

Suntem așa dar' o cătă de eroi însă eroi *reslefi*. Și astfel stând lucrul, — o plagă a secolului present care bântue *tote* stratele societăților, imposibil ar fi fost să nu se încuibe și în sinul poporului nostru.

Acésta plagă este: *lucsul, moda și corupțiunea morală*.

În cartea depărtatului trecut al neamului românesc stă scris, că existența lui a fost o nesfârșită controversă de noroc și nenorocire. Și că totdeauna când era mai mare nenorocirea, mai aproape era și paza lui Dumnezeu.

Imi place a crede, că și de data acésta, dacă vom cere să ne ajute, ne va veni în ajutoriu.

Căci indivizi cu ochi de Argus pătrund în a noastră țesătură culturală, observă că cea mai multă este de *carton* și în consecință strigă sentințelelor de prin sate: „Grijji! căci lucsul și moda vor seca cu timpul punga și mijlocele de traiu ale țeranului român, ear' corupția morală are să-i degenezeze mintea și să-i înjosescă sufletul“.

Oameni serioși, vrednici și cinstiți, desvöltă o muncă inteligentă, stăruitoare și mai presus de *tote* onestă, croind drum larg adevărului și luminei și dând la o parte esplosia fuduliei góle și a murdăriilor morale, în undulațiunea căroră s'a legănat aproape o generație.

Atât preoții în conferențele lor, cum și noi învățătorii într'ale noastre

O plictisește voia bură a bărbatului și risul lui o enervează. Ea se simte la înălțimea culturai fiind gânditoare și rezervată.

Dl Țințariu își petrecea rîzînd singur de ceea-ce a spus, ear' pe urmă neprimînd nici o observare, începî a fluera un marș, la a cărui tact pășînd, ajung curînd scasă.

Dna Magdalena depune pălăria, mănșile și haina, înpăturându-le *tote* cu grijă în tăcerea ei impunătoare, pe care acum dl Țințariu nu o mai pôte suferi și ori-cât de vesel și răbdătoriu din fire era, paciența l' părăsește și cu glas plin de amărăciune zice:

„Spune-mi, dragă Magdalena, când voi fi și eu așa fericit, să te vîd rîzînd și glumind vr'odată?“

„Mai trăește și tu ca alți ómeni și cel puțin pe câte un moment fii ca lumea. Rîzi, când ești cu cei ce rid, fii veselă, când ești la joc și numai când e de filosofat filosofeză, dar' nu fi totdeauna ca un automat. După purtarea ta *tótă* lumea ar deduce că ești o babă, până când tu nici 20 de ani n'ai împlinit“.

„N'ai vîzut în séra acósta pe d-na Scăncellă? Ce însuflețire, ce idealism manifestă în *tote* mișcările! *Tótă* ființa ei e plină

am desbătut relele de cari suferim în acésta ramură a desvöltării noastre etnice.

Și, paremi-se, am căzut cu *toți* de acord în punctul, că alt mod nu este de a scóte „acest neam“ dintré ómenii nostri, de cât numai prin desvöltarea unei *activități culturale* în cel mai înalt înțeles al cuvîntului.

Pentru o astfel de activitate se cer *doué* elemente și a nume: *producenții și consumenții*.

Producenți ar fi *preoții și învățătorii*; ear' consumenții — *massele poporului*.

Efectul ce îl pot face producenții de la sate prin activitatea lor culturală, să reducă — în cazul cel mai bun — la *localizarea* cangrenei nimicitoare. O împrejurare acésta destul de *avanta-gioasă*, căci nu permite bólei să se estindă și mai mult.

Ce folos însă, dacă procentele astoriel de locuri și prin urmare localisări dispar sub furnicarul neisbutirilor! Căci în cele mai multe locuri *lipsește* al 2-lea element trebuincios unei atari mișcări: lipsesc consumenții doritori de lumină și adevăr. Unde nu lipsese acestia, prea adesea-ori *lipsește* producenții cel adevărat; ori dacă nu lipsește, n'are *voe* a-și bate capul cu de acestea; ori dacă ar *avé* *voe*, n'are *putință*, și în fine pôte-că *tote* le-ar *avé*, însă are la activul său fapte cari reamintesc paradoxala lozincă: „Fă; ce zice popa, dar' se nu faci, ce face el“.

În casuri de acestea apoi ori-cine va înțelege, că rezultatul activității pastorale are prea puțin efect real.

Pentru pregătirea *primului* element necesar unei atari mișcări s'au început preparatiunile și cu încordată atențiune așteptăm și rezultatul final al aceloră.

Pentru plămădirea elementului al 2-lea însă, până astăzi a rămas *totul* numai în sarcina *școlilor*.

Nu e chip să putem aștepta *numai* de la cei 6 ani de educație *preste tot locul* un rezultat strălucit.

În consecință va trebui o refacere dela *temelie* a edificiului nostru social și o tenciuală care să se *prindă* de zidirea noastră culturală.

Pentru-ca să putem da la pământ *tótă* falsă spoială de civilizațiune, sunt de următoarele păreri:

1. Pentru fasa desvöltării individuale de la 2—6 ani să se introducă „grădini fröbeliane“ după modalitatea propusă de mine în punctul al treilea (III.) al unei lucrări intitulată „Chestiuni pedagogice“ și publicată în „T. Român“ nr. 63, 64 și 65 din 1902.

Căci de când óla lui Papin și în urmă mașina lui Watt prin întrebuițarea aborului au revoluționat sistemul întreg de producție, femeia fiind scóasă din sfera ei de activitate și su-

de viață, dar pentru aceea știu *toți*, cât de bine conduce casa.“

Adevărat mărgăritariu de femeia! Dóme! cât de bine-i ședea așa veselă și drăguță și cât de fericit pôte fi bărbatul unei astfelu de femei?“

Intre aceste observări dl Țințariu se culcă, dar' învîlindu se în plapoma môle de mătăsă auzi un plâns înădușit și suspine, cări ven'au dela otoman, unde dónna Magdalena mai mult de ciudă pentru laudele aduse d'nei Scălocilă, plîngea de cred că se cutremură pământul. La auzul acestora dl Țințariu se acoperi până preste urechi, murmurînd pentru sine:

„Esrăși lacrimi! nu știe alta, decât să plîngă! Altă femeie s'ar sili să mă mîngăie prin o vorbă bună... prin un suris... ea plînge“.

„Ah! numai plînsul acela de n'ar fi...! Numai lacrimi și iarăși lacrimi... curată nebunie...“

„O vorbă bună, un suris... un singur suris... și n'ăși mai zice nimic...“

Lyda.

pusă și ea blăstemului de la creațiune „Întru sudórea ta, vei agonisi pânea ta“, copiii de la 2—6 ani sunt crescuți în grația caprițioasei întemplieri.

De-și recunosc, că e greu de acceptat o atare părere în împrejurările actuale, totuși pledez pentru ea, pentru că o altă soluțiune mai sănătósă și acceptabilă nu s'a propus în acésta chestie pân' acum din nici o parte.

2. Pedagogia gr.-ort. din Sibiu să-și completeze cursurile la 4 ani în sensul unei propuneri făcute într'o sesiune sinodală din trecut.

Ear' învățătorii nepregătți, cari mănăncă timpul și banii numai pentru a zăpăci capetele bieților școlari, fără a *recunóste* barēm, cât *reu* aduc școlilor prin ignoranța lor și fără a ști cel puțin, cât *bine* așteptă acelea de la ei, să fie delăturați.

Am premis aceste două păreri în scopul de a eși cât mai clar și logic la iveală convingerea mea, că *numai* prin o *educațiune continuativă*, prin o îngrijire în sensul acesta „din leagăn pân' în mormânt“, vom puté crea o generație accesibilă pentru o activitate culturală rodnică și în urmă și pentru o preoțime cu cultură academică și învățătorime cu cunoștințe pedagogice mai estinse decât ale noastre ale celor de azi.

Am lăsat însă în urmă pe cea mai delicată, cea mai deficilă, dar' totodată și cea mai *neglijată* fasă a transformării individuale, care fără *îndoială* este etatea dela 12 respective — unde se ține școlă de repetiție — de la 15—24 ani, numită *îndeobște* epoca adolescenței.

Tocmai fiind-că acest period nimește cea mai multă altoire nobilă de prin școle, trebuie să discutăm mai cu temeinic modalitățile prielnice unei desvöltări sănătóse pentru etatea acésta.

(Va urma.)

† Episcopul Strossmayer.

Sâmbăta a răposat în Djacovar (Croatia) episcopul Dr. Iosif George Strossmayer, în etate de 90 ani. În istoria faptelor naționalistice croate numele episcopului Strossmayer se însiră întré cele mai de frunte. Încă de la începutul carierei sale s'a pus cu trup cu suflet în serviciul drepturilor naționale ale poporului croat, la început față cu tendințele germanisátore de sub era absolutismului dintré 1848—1867, ear' după aceea față cu tendințele de magiarizare, căutînd să contracareze aceste tendințe prin cultivarea și spriginirea culturai și literaturai naționale croate. În acest scop a jertfit sume colosale pentru înființarea de școle și susținerea lor, dând subvențiuni considerabile aproape tuturor gimnasiilor croate; în Djacovar a înființat gimnasiu, școlă de fete elementară și superióră, seminariu pe séma clericilor bosniaci și în urmă preparandie, carea ea singură l-a costat 200,000 de coróne; la seminarul din Djacovar a înființat catedră pentru limba slavonă (vechiă). Ear' pentru Academia croată inaugurată în 1862, a dat 200,000 coroane. După căderea lui Bach a luat parte la dieta imperială, solicitînd cu multă energie autonomia Croației. Din cauza intransigenței sale cu ocaziunea transacției din 1867 a fost delăturat din scaunul episcopesc. Reîntors însă la postul său și-a continuat fără preget activitatea de apărătoriu al drepturilor naționale croate, continuînd și cu jertfele pentru instituțiunile culturale croate, întré cari cea mai însemnată e donațiunea de 150,000 de franci, făcută în 1867 pentru înființarea universității din Agram, carea în 1874 s'a inaugurat apoi întré entusiaste sărbătoriri la adresa episcopului. Strossmayer s'a născut în 4 Februarie 1815 în Șișec din părinți săraci. Episcop al diecesei de Djacovar a fost numit în 1849.

Inmorméntarea i-se face poimáne (Vineri).

Cu ocaziunea inventarisării lășăméntului s'au aflat în cassă 254.000 de coróne în bani gata și 300.000 de coróne în hârtii de valóre. Conform testamentului după câteva legate pentru rudeni și fostii săi servitori, $\frac{1}{3}$ d'n avere o moștenește biserica, $\frac{1}{3}$ seminarul teologic din Șișec, ear' $\frac{1}{3}$ capitulul din Djacovar.

Conferențele învățătoresți.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiunile V. n. Consistoriu archidieceșan de la 3 Februarie 1905 nr. 45 școl., învățătorii de la școlile noastre confesionale din protopresbiteratele *Hatgy și Hunedóra* prin acésta se convóă la conferențele învățătoresți, ce se vor ține în 21 și 22 April v. s. c. în Hunedóra pe lărgă următoriu

Program:

1. Participarea la serviciul divin împreună cu invocarea Duhului sfânt.
 2. La 11 ore a. m. deschiderea conferenței prin comsariul consistorial.
 3. Constatarea învățătorilor prezenți și constituirea biroului.
 4. Tractarea temei date din partea Ven. Consistoriu și a nume: „În ființa desastrosă a alcoolului asupra organismului omenesc în general; în special cari sunt căile și mijlocele prin cari cu efect s'ar puté lucra începînd din școlă elementară întru preintimpinarea vițiului beției“ de Iosif Ludu învățătoriu în Hunedóra.
 5. Prelegeri practice:
 - a) Din religiune: Isus și prunzi, prelegătoriu preotul Sebastian Ciocan.
 - b) Din limba română; propozițiunea conțră, prelegătoriu Andreiu Ludu inv. în Hunedóra.
 - c) Din limba magară: descrierea comunei, prelegătoare Maria Mosora învățătoare în Hunedóra.
 - d) Din aritmetică: tractarea numărului 9, prelegătoare Iudita Pop învățătoare în Petrița B. ad.
 - e) Din geometrie: oblongul, prelegătoriu: Toma Nistor învățătoriu în Livezeni.
 - f) Din istoria naturală: argintul, prelegătoriu Nicolae Părăianu inv. în O. olișul-mare.
 - g) Din fizică: plóia, prelegător Ioan Bota inv. în Petroșeni.
 6. Eventualele disertațiuni cari se vor anunța.
 7. Designarea temelor pentru conferența proximă.
 8. Închiderea conferențelor.
- Sibiu, în ziua Bunei-vestiri 1905.
Dr. George Proca
comisariu consistorial.

Convocare.

Preaveneratul Consistoriu archidieceșan prin ordinul Nr. 45 școl. ex 3 Februarie v. s. c. m'a onorat din nou cu conducerea conferențelor învățătoresți din cercul XVII C. halm Sghibórá, cari se vor întruni în Cața în zilele de 21-22 April v. s. c.

Pentru ca munca noastră să fe cât mai rodnică și coréspunzătoare scopului mare urmărîm, imi iau voie a comunica domnilor colegi, deodată cu invitarea la conferență, și programul lucrărilor, cu rugarea, ca fiecare să mediteze asupra obiectelor de tractat și bine pregătit să iee parte la discutiune. Programul lucrărilor va fi următoriu:

I. Lecții practice.

1. „O prelegere din Română. Ortografia“ de George Iordach; din Valendorf.
2. „O prelegere din Magară“ de Nicolae Marcu din Ferihaz.
3. „Isav și Iacob“ de Ana Căndea din Nadeșul-sășesc.
4. „Apostolul Pavel“ de George Proca din Cața.
5. „Desvöltarea numărului 9“ de I. Barescu din V. dacul român.
6. „Stefan cel sfânt, Regele Ungariei de Filaret Dălgórean din Meșindorf.
7. „O prelegere din Istoria naturală“ de Ioan Butta din Viscri.

II. Disertațiuni.

1. „Ordinea stă, âncește lumea“ de Ioan Mardan din Daia săsășă.
2. „Că căiere să îmbrățișez“ fi i poporului nostru“ de Emil Gheșu din Pașos.
3. „Folosul pomării“ de Aurel Vlăduț din Malancrav.
4. „Cari sunt cauzele certelor și desbinărilor dintre parochi și învățători și dintre acastia și popor, și prin ce mijloce s'ar pute delătura?“ de G. Andron din Ungra.
5. „Influența dezastră a alcoolului asupra organismului omenesc în general; în special, cari sunt căle și mijlocele, prin cari cu efect s'ar pute lucra începând din școala elementară întru preîntâmpinarea vițiului beției?“ de Aurel Oancea din Haștalău.

III. Chestiuni pedagogice.

1. „Ș' oia primară ca creșă de bune mesgere și mame române“ de Siltana Culeu din Criș.
2. Femeia ca educătoare în sinul familiei“ de Nicolae Drăgomer din Saschiz.
3. O paralelă între o școală de stat, una comunală și una confesională din toate punctele de vedere“ de Avram Nicolescu din Merchiaș.
4. Importanța înțării în școala populară cu deosebire considerarea la poporul nostru“ de Pompiliu Constantin din Sighișoara.
5. „Rolul limbii române în planul de învățământ al școlilor primare“ de George Maican din Ticoșul român.
6. „Poziția limbii magiare în școlile noastre primare“ de Ambrosiu Stoiociu din Sighișoara.

IV. Diverse.

1. Raportul comisiei permanente.
 2. Propuneri și dorințe.
- Conferențele se vor deschide Joi în 21 April v. a. c. după serviciul divin al Sf. Liturghii, cu parastas pentru fericții Arhiepiscopi și Metropoliți, ca supremi inspectori școlari, pentru sufletele membrilor reșoși ai conferenței și cu învoarea Sântului Duch.
- In fine rog a se transpune un exemplar din acest program și Cu. Oficiu parochial spre cunoștință și comunicare comitetului parochial.

Arseniu Vlăduț, comisarul consistorial.

Convocare

In virtutea circularului Preav. Consistoriu arhiepiscopial din 3 Februarie a. c. Nr. 45 șr. am onore a convoca pe toți p. t. învățători și învățătore din cercul IX. Zorand la conferențele învățătorii ce se vor ține în 21 și 22 April st. v. a. c., în școala noastră populară gr.-or. din Băița.

Program:

Sedința I.

Joi, în 21 April a. m.

1. Participarea la serviciul divin împreună cu învoarea d. hului sânt la 8 și jum. ore.
2. Deschiderea conferenței prin comisarul consistorial la 10 ore.
3. Constituirea biroului și prezentarea circularului consistorial referitor la ținerea conferențelor.
4. Constatarea membrilor prezenți și eventualele scuse ale celor absenți.
5. Numărul 5. Prelegere practică din aritmetică cu desp. I., de Ioan A. Barna, învățătoriu în Luncoi-de-sus.

Sedința II.

Joi, în 21 April p. m.

6. Numărul de la 90—100. Prelegere practică din aritmetică cu desp. II. de S. Mion Micu, inv. în Blăjeni, eventual Nicolae Crăciun, inv. în Stăniș.
7. Măsurile metrice. Prelegere practică din aritmetică cu desp. III. de Petru Ștefan, inv. în Valeabrad.

Noțiunea frângerilor decimale. Prelegere practică din aritmetică cu desp. IV. de Ștefan J. J. J., inv. în București.

Sedința III.

Vineri, în 22 April a. m.

9. Conjugarea verbului în timpul prezent, forma hotărâtă și nehotărâtă. Prelegere practică din limba magiară cu desp. IV. de Victor Ușat, inv. în Băița.
10. Regula de trei simplă. Prelegere practică din aritmetică cu desp. VI. de Teodor Lung, inv. în Terêșel.

11. „Influența dezastră a alcoolului etc.“ Temă designată din partea Preavener. Consistoriu, tractată de Petru Rusu, inv. în Cebea.

Sedința IV.

Vineri, în 22 April p. m.

12. Raport despre esemențele finale din anul școlar 1903/4.
 13. Raportul comisiei înșărcinate cu studierea proiectului de statute pentru societatea de ajutorare a preoților și învățătorilor gr.-or. români.
 14. Consultare asupra cerculariului Preavener. Consistoriu dto 18 Nov. 1904 nr. 11560 șr.
 15. Eventuale.
- La conferențe sunt invitați prin această p. t. protopresbiteri inspectori tractuali și directori școlari, și toți iubitorii de afacerile școlii noastre.

Brad, la 6 April n. 1905.

Aurel Bratu, prof. g., comisarul consistorial.

NOUĂȚI

A cincia prelegere publică. se va ține *Duminecă în 16 April 1905, n.* în sala comitatului dela 6—7 ore d. a. Subiectul: *De pe țermurii Campaniei și Siciliei*, cu proiecțiuni la Schiopicton, de dl. Victor Păcală, profesor la școala civilă de fete a Asociațiunii.

„Din ideile veacului al XIX-lea“ a fost titlul conferenței de Dumineca. D-1 conferențiar Ioan I. Lăpădat cu multă competență a tractat marile idei: *libertate, egalitate, și frățietate*, cari au frământat veacul XIX. creind to me nău în societate. Mai întâiu a deslinat libertatea politică cu luptele purtate pentru realizarea ei și rezultatele dobândite. A trecut apoi la libertatea economică. Acesta a avut pentru omenime urmări bune dar și rele. Din esagerările libertății economice s'a născut ideea egalității sociale. Din ciocnirea de multe ori vehimentă a acestor două idei s'au ivit agudiurile și toate curentele, cari au născut societatea veacului trecut. Ca un mag vestitor de pace a venit ideea frățietății, care pe baze morale și percepțiile religioase creștine se luptă încă și astăzi pentru a-și asigura domnia. De-și subiectul conferenței e atât de special, d-1 conferențiar i-a știut da o formă pe placul și pe înțeleșul tuturor. Dacă la cunoștințele științifice vom adăuga calitățile conferențiarului: predarea elocuentă și nesilită, stil ușor, dar frumos, limbaj corect și voce sonoră, atunci vom înțelege aplauzele auditorului și mulțămirea tuturor, cari au ascultat conferența. Credem, că vom mai gusta odată această plăcere cîntind-o tipărită.

Profesor nou Dl. Traian Suciu, fiul parochiului gr. or. din Bogata o'lenă, stipendiat al, Fund. Gozdu, a dat cu succes laudabil Luni censura de profesor la universitatea din Cluj.

Fapte creștinești. Stimata dnă preotă Ana V. Tărchilă din Copșa-mică (tractul Mediaș), îndemnată de dragostea față de sfânta maică biserica a dăruit bisericii noastre ortodoxe din Copșa mică un epitafiu în preț de 14 corone, ear' împreună cu alte femei evlavioasă a cumpărat un rând de odăjdii preoțești, în preț de 80 corone, contribuind următoarele: preotă Ana V. Tărchilă 16 corone, Ana Băgăcian sen. 10 corone, Ana Muntean 9 corone, Florica Mărginean 8 cor., Ana Ganea 6 cor., Marta Jampa 5 cor., Florica Buchendea, Agășia Tărchilă și Ana Lungu câte 4 c., Veronica Lășcu Cloșian și Ana Jampa câte 3 c., Ana Buchendea, Ana Banea, Ana Cloșian și Rafira Muntean câte 2 corone. Pentru aceste fapte creștinești le exprim și pe această cale călduroasă mulțămire, dorindu-le, ca Dzeu să le răsplătescă din darurile sale cele bogate. — Copșa-mică la 26 Martie 1905. Nicolae Ganea, episcop și cantor.

† Dionisie Cimponeriu, director de postă și telegraf în Serajevo, a decedat Vineri noaptea spre Sămbătă, după un morb greu și lung, în locuința sa din Serajevo. A fost originar din Banat. Era decorat cu ordinul Coróna de fer. clasa III și ordinul turcesc Medjidje, clasa II. Odihnească în pace!

† Ștefan Ciorogariu, notariu comunal în Cinteș, comitatul Aradului, a decedat în 27 Martie st. v. la oarele 7 a. m. în al 56-lea an al vieții și al 24-lea al fericitei sale căsătorii. Inmormântarea s'a făcut în 28 Martie d. a. la 2 1/2 oare în comuna Cinteș.

Sanatoriul de la Filaret. Lucrările pentru clădirea sanatoriului de la Filaret (București) pe sâma bolnavilor de tuberculoză s'au început deja, sub conducerea inginerului-architect al ministerului de interne. Conform planului, sanatoriul trebuie să fie dat destinației cel mult la finea lunii Octombrie a. c. Pentru aranjamentul intern statul dă — în sarcina bugetului ministerului de interne — 125 000 de franci, ear' orașul București a luat asupra sa cheltueile instalării apeductului, preliminate cu 25.000 de franci.

Parcelări în comitatul Bichis. Reprezentanta comunală din Kőszeg (în comitatul Bichis) a cumpărat cu aprôpe un milion de corone moșia de 2122 jugere a contelui F. Hoyos, spre a o parcela și vinde apoi locuitorilor cu 400 corone pe jugere. Preșul cumpărării l-a pus la dispoziția reprezentanței comunale banca „Pesti Hazai Első Takarékpénztár“ din Budapesta.

Concertul conservatoriului de musică din Sibiu. Concertul conservatoriului de musică al lui Herman Kirchner, anunțat deja, se va da Sămbătă, 15 April st. n., în sala de la „Unicum“. Inceputul la orele 7 și jum. sêra. Programa: 1. a) Ioh. Eccard „Altes Osterlied“; b) Alb. Becker „Sieh, das Alte ist vergangen“ (școala de cor I) 2. Piese de pian: a) L. van Beethoven, Thema și Variațiuni în G.; b) Moriz Moszkowsky: Serenat; c) Schubert Liszt „Soirées de Vienne“ nr. 2. 3. Julius Schiffer a) Marien-Lied; b) Erste Liebe. 4. Piese de pian (4 mâini): a) H. Pohl, Wals; b) Ios Löv. Mars în promptu; c) Rob. Volkmann: „Der Kuack und der Wandersmann“. 5. Carl Maria v. Weber: Aria Agathei din „Freischütz“. 6. Piese de pian: a) Donizetti, „Tyrolene“ din „Regimentstochter“; b) L. v. Beethoven, Sonatine în F. 1. Satz; c) Franz Schubert. Ländler; d) Herm. Kirchner. „Abends unter der Dorfinde“. 7. a) Händel. Arie din Samson; b) H. Kirchner „In strännetate“. 8. Robert Schumann: a) An den Abenstern; b) Schöna Blümelein (Școala de cor II.) 9. Piese de orchestră: a) Tschai-kowsky Andante cantabile; b) Arnold Krug „Trennung aus der „Lebensnovelle“. 10. a) G. Fried. Händel. Aria lui Kaleb din „Israelitii“; b) Carl Löffler. Măriea păstorii. 11. Piese de pian: a) Ed. Schytte „Die Tullerria“; b) N. W. Gade „Ringeltanz der Kneben“; c) Ios. Schullhof. Mazurka. 12. a) Seb. Bach „Willet du mein Herz dir schonken“; b) Julius Schiffer „Schüttel“. 13. Hermann Kirchner. 2. Două: a) Solomone „Ereane“; b) Fide verde de bujor. 14. Piese de pian: a) Mendelssohn „Lagerlied“; b) Ad. Jensen „Festlichkeit im Dorfe“; c) Frederic Chopin. Wals în Ges. 15. a) Franz Schubert „Wiegeliied“; b) Glück „Einem Bach der Hebräer“; c) d. Oper „Die Paganime von Mecklenburg“ (școala de cor II.). c) C. Maria v. Weber „Wasserfahrt“ din „Oberon“. (Școala de cor I.). B.letele de intrare se vînd cu începere de Jui în librăria Georg Meyer (Piața-mare, palatul Bruckenthal). Preșul iocurilor: Locul I. 1 cor. 60 fileri; locul II. 1 cor.; loge 8 cor.; loc de stat 60 fileri; pentru studenți 40 fileri.

Repans duminecal pentru crișme. Reunirea economică ungară regnicioară („Országos Magyar Gazdasági Egyesület“) prin un memorandum adresat acum de curînd guvernului a cerut estinderea legii despre repausul duminecal și de sêrbători și asupra orașmelor. A nune astfel, ca în comune cu populație sub 3000 în Dumineci și sêrbători crișmele se fie deschise numai în timpul de la 4 până la 9 ore după amiaz.

Alegere de preot. Duminecă în 9 April n. a fost ales preot cu unanimitate în Roșia-montană clerical abs. Vasile Șpan.

Însurăței tinerii în Biraolt (Trei-scaune) au legat nu de mult căsătorie doi îndrăgostiți, fiind atât mirele, cât și mirăsa în etate de numai 65 de ani, ear' în 3 April, tot în Biraolt a legat căsătorie dumnealui Török Dániel János, agricultor, cu dumneasi Sándor Rozál'a, avînd fî care ani șeptezeci pe umerii dumnealor.

Nenorocire mare în Madrid. In cursul lucrărilor pentru clădirea noulor rezervoare ale apeductului din Madrid s'au prăbușit Sămbătă câteva boltituri, astrucând sub ele vr'o patru sute de lucrători. Până Duminecă sêra su fost scoși de sub ruine preste o sută de lucrători morți și foarte mulți răniți grav. Din cauza nenorocirii s'au întemplat și turburări grave, provocate de clasele muncitóre ca demonstrație contra guvernului pentru neglijarea mē urilor de precauțiune la esecutarea acelor lucrări. In scopul restabilirii ordinii au trebuit recuirate trupe militare.

Un copil ars de viu. Luni sêra, fiind acasă numai un copil de trei ani s'a escat foc în locuința lucrătorului I. Schreiner din Budapesta și până să se asiască părinții a luat foc și patul în care dormia copilul. Când au

dat să stingă patul, copilășul era deja mort, cu trupul plin de arsuri.

Post de notariu. Cu termin până la 25 April st. n. e publicat concurs la postul de notariu comunal în Noul săsesc (pretura Sibiu). Cererile concursuale sunt a se trimite protopretorului Fabrișius în Sibiu.

Incendiu uriaș. In comuna Szent-Péter din comitatul Comorn un foc uriaș a mistuit Luni 80 case împreună cu toate clădirile economice, cu bucatele și nutrețul de pe lângă ele și cu vitele adăpostite în el. Paguba e peste o sută mii coroane. Asigurați contra primejdiei de foc au fost foarte puțini.

Pentru universitatea din Dobrișin, pe care o vor înțina și susține reformații și care e proiectată a se inaugura la începutul anului școlar viitoriu, orașul Mezôtur a votat 200,000 de corone. Așa și spriginesc alții instituțiunile lor culturale, nu ca noi.

Cărți și reviste.

„Cartea de Aur“. A apărut în ediție nouă volumul prim din opul „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coróna ungară“, de Teodor V. Păcățian, și pôte fi procurat, împreună cu volumul II prin librăria arhiepiscopială din Sibiu, ori de-a dreptul de la autorul. Un exemplar din fie-care volum costă broșat 10 corone, legat în pânză 11 cor. 60 fileri. La cerere se acordă și înlesniri de plată.

„Catalog de cărți românești“, editat de librăria Kraftt din Sibiu, a apărut în ediție nouă, pe anul 1905, și la cerere se trimite gratis și franco ori-cui. La compunerea catalogului s'a avut în vedere, că d'n cărțile trezute în catalog se se pôte compune bibliotecă mai mare ori mai mică românești, după trebuință.

Posta ultimă.

Mersul Crisei.

Se dă mare însemnătate mergerii contelui Tisza la Viena. A fost primit ori, Marți, în lungă audiență. Se crede că da astădată îi va succede să induciere Coróna ca să-l înlocuiască cu altcineva, probabil cu Hieronymi, ori cu Tallian, ca șef de guvern, rămînând incolo toți ministrii la posturile lor. Contele Tisza crede, că dacă nu va mai face parte din guvern, înțelegerea va fi mai ușoră între opoziție și Corónă. Semioficióșele însă spun, că mersul contelui Tisza la Viena n'a avut alt scop, decât a se face Monarhului obicinuitul raport asupra situațiunei.

O soluție nouă.

Scriu mult ziarele din capitală despre un nou plan de rezolvare a crisei, inventat de un bărbat de stat cu mare trecere la Magiari. Ar fi următorul: Noul guvern (pus probabil sub șefia domnului cu planul) se-și formuleze un program acceptabil din partea corónă și se pășescă cu el în fața dietei, provocând deputații din toate partidele, ca cei-ce acceptăză programul să se grupeze în jurul guvernului și să formeze o nouă majoritate guvernamentală. Ideia nu e nouă. A comunicat'o Domnitoriului la începutul crisei d-1 Wekerle, și probabil că el e omul cu planul.

Ce se facă naționalitățile?

Ziariul „Srbobran“ din Zagreb face propunere, că naționalitățile Ungariei să se întrunescă într'un congres comun politic în Budapesta și se și precizeze și ele punctul de vedere cu privire la crisa prin care trece dualismul. Căci e mare necesitate de o afirmare energică față de aspirațiunile magiare! Adece ar fi, nu-i vorbă. Dar' dacă afirmarea energică nu pôte veni de la Corónă, care e mai tare, cum se pôte veni de la slăbele naționalități? Înțelegem o afirmare, care se impune.

In préjma esamenelor!

* In préjma esamenelor!

Scrisori de esamen (propise)

pentru scrierea română, germână și dictando tipărite în Tipografia arhidieceșană, în colóre vênătă, pe hârtie fôrte fină, mărime 24/31 cm.

Prețul: de bucată 2 fil.; 100 bucăți 1-30 cor. și porto post 1. Comandele din afară se eșecută imediat.

Librăria tipografiei arhidieceșane

A eșit de sub tipariu în **Tipografia arhidieceșană**:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduêla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmosele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu 1-60 cor., legat în piele cu copcii galbine 3-20 cor. plus porto postal 30 bani. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei arhidieceșane.

— Efectuirea se face în 24 zile. —

Icône sfinte pentru Iconostase

pictate pe tinichea, mărimea 26/32 cm.

Grupa I.

Sf. George, Sf. Ilie, Cuvioșă Paraschiva, Sf. Dumitru, Sf. Erarch Nicolae.

Prețul: simple 6-50, fine 10, f. fine 13-50 cor.

Grupa II.

Botezul Domnului, SS. Apostoli Petru și Pavel, Constantin și Elena, SS. Arch. Mihail și Gavriil.

Prețul: simple 7, fine 10, fôrte fine 14 cor.

Grupa III.

Tăierea împrejur, Intimpinarea Domnului, Erarhii Vasile, Grigorie și Ioan, Intrarea în Ierusalim, Invierea Domnului, Înălțarea Domnului, Dumineca tuturor sfinților, Nașterea sfântului Ioan Botezătorul, Schimbarea la față, Adormirea Maicei Domnului, Nașterea Maicei Domnului, Nașterea Domnului.

Prețul: simple 9-50, fine 13-50, f. fine 19 cor.

Librăria arhidieceșană.

Teodor V. Păcățian:

Istoriografi vechi, istoriografi noi, studiu critic în chestia vechei metropolii ortodoxe române 2-

Scopul în drept, traducere autorisată după Dr. R. de Jhering 8-

Din legile ungare: Judecătoriale cu jurați -80

Istoria politicei, după Sir Frederick Pollok 1-

Libertatea, traducere după John Stuart Mill 2-

Coroșe ○ Cartea de aur, vol I. și II., broș. a 10 cor., leg. a 11-60

Lupta pentru drept, traducere după Dr. R. de Jhering 2-

Buna chivernisêlă, carte pentru toți, întocmită după ideile lui Sam. Smilles -40

Principiile politicei, după Dr. Fr. de Holtzendorf 4-

Sâmbăta morților, dramă din popor în 5 acte, localisată după Raupach -60

Tôte aceste cărți se pot procura de la Librăria arhidieceșană din Sibiu (Nagyszeben)

La Librăria Tipografiei arhidieceșane din Sibiu se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Inaltpreasânției Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de tôte zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduêla Utreniei — Ciasul dintâiu, al doilea și al șeselea. — Rânduêla Obedniței. — Ciasul al nouêlea. — Rânduêla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicelele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduêla Sinacsariului. — Bogorodicelele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe tôte lunile. — Pășchăla, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Eșplicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea aceloră. — Insemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.

Nr. 102/1905.

[77] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroh **Ioșif Opreanu** din paroh a **Booz** cu filia **Têrnăvița**, protopresbiteratul **Ilia**, pe basa ven. rezoluțiunii consistoriale dto 21 Septembrie 1904 nr. 9963 Bis. prin acêșta se publică concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din tôte venitele stolare atât din materă cât și din filie, fasionate în còla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vîgore subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul indicat, și au a se presenta în vre o Duminecă ori sêrbătore în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvênta. **Ilia**, la 7 Martie 1905.

In contelegere cu comitetul parohial. Oficiul protopresbiteral gr. or. **Ilia**.

George Oprea
protopresbiter.

Pentru domni preoți!

De la Librăria arhidieceșană se pôte procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu pârêți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi.

Prețul 6-60 cor., + porto postal 80 fil.

Zacharia Boiu

Frunze de laur

Poesii eroice din
anii 1877—1878

Publicate de
Ioan Baptist Boiu.

Prețul 50 fileri plus porto postal.

Librăria arhidieceșană.

Pianele Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs”, și sunt în deobște recunoscute ca cele mai bune piane, atât pentru salone, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neîntrecute. Dovada cea mai eclatantă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapeșta, Graz, Praga, Viena etc., concerteză exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cântă la aceste piane, procură cântătorului plăcerea de a presta neîmpedecat ceea-ce pôte.

Bösendorfer a făcut școlă.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francisc Wirth, constructor de piane reg. grecesc de curte. construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onore) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astfel de prețuri subscrișul nu a mai aștat pe piața Vienei pian de eșecutare așa fină. În Ungaria sunt fôrte plăcute pianele lui **Fr. Wirth**, pentru sunetul lor vioiu și curat ca argintul, și pentru neobicinuita durabilitate a acestiua; îndeosebi este căutat acolo, unde numai rar se pôte afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de piane c. ș. r. de curte reprezentați prin 5 modele, de la 300—700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane fôrte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodiș, sê-și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu.** Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțămire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pian cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl. Pianne bune **Hözl & Heitzmann** de la 320—380 fl.

De la firme mai noue se află în deposit instrumente drăguțe cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea piane cu registru mut (Stummzug), așa numite „Harfen-Pianino”. (O invenție binefăcătoare pentru împrejurimea celui ce învață.)

Piane berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru școle și casă **Mannborg-Lipsca** cu 100 fl. și 230 fl.

Inchiriare de instrumente cu prețuri eștine.

Primul deposit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

Sibiu (Nagyszeben), strada cisanădiei nr. 9, etagiul I.

(4) 47—

NOU!
Verigile pentru bătături
patent americane ale lui
Cook & Johnson.

Cel mai bun și mai sigur mijloc al timpului present, de efect miraculos și imediat alinător de dureri.

Se capêta în tôte farmaciile din Austro-Ungaria. 1 bucată în cuvertă 20 fil., 6 bucăți în carton 1 cor. Prin postă 20 fileri mai mult.

Deposit principal: Farmacistul **Josif Török** Budapeșta, VI. Király-utca 12.

Deposit central pentru Austro-Ungaria:
(34) 6-18 „Zum Samariter”, Graz.

Inuși se păgubește cine nu-și acopere trebuințele sale de viță de la

Prima plantație pentru nobilitarea vitei
de pe Têrnave

Proprietariu: **Fr. Caspari Mediaș** (Medgyes, (84) 2 Transilvania)

care în vara trecută, fôrte secetôsă, a udat zilnic vitele cu preste 2 milioane litre de apă, prin ce vitele au ajuns la o dezvoltare ideală.

Lista prețurilor ilustrată gratis și franco.

Sê plantăm umbrar de viță de vie
pe lângă orice casă și în grădinile nòstre de casă,
în pamênt și nêsip.

Pentru acest scop însê nu se potrivește ori-ce soi de struguri, de-și tôte soiurile sunt plante curpenitore, fiind-că o parte mare din ele, chiar și dacă se desvòltă, nu dă ròde, din care causă mulți nu au putut obține nici un rezultat. Dacă însê se planteză soiuri bune pentru formarea de verdêta, acestea provéd apoi casa pe întreg timpul còcării cu cele mai eminente soiuri de struguri tãmăioși și alte soiuri de struguri dulci. [2] 7-8

Strugurii cresc pretutindenea în patria nòstră și nu esistă casă, pe lângă ale cărei ziduri nu ar puté fi cultivați, cu neînsemnate spese; afară de aceea servesc de cea mai frumôsă podobă și pentru alte clădiri, grădini, garduri ș. a. fără sê detragă cât de puțin din locul merit pentru alte scopuri. Ș'apoi strugurii sunt cele mai mulțămitoare pome, deore-ce rodesc an de an.

Soiurile sunt descrise în un preț-curent ilustrat, care, indicându-se adresa prin cartă postală, se trimite fie-căruia, gratis și franco. Altoi de vie se pot capêta încă în cantitate mare cu prețuri reduse. Vinuri pentru casă: de la 50 litre în sus cu prețuri fôrte eștine, cum și „Delavare”, de-a dreptul pentru plantat, și vin de probă de la acêșta viță.

Ermelléker Erste Rebenveredlungs-Anlage Nagy-Kágya (comit. Bihor)